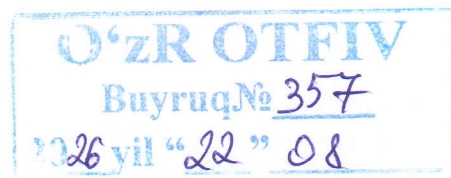

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

***60810900 – Ipakchilik va tutchilik bakalavriat ta'lim
yo'nalishining***

MALAKA TALABI

Toshkent -2026

ISHLAB CHIQLIGAN VA KIRITILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti

TASDIQLANGAN VA AMALGA KIRITILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining
2026 - yil «22» 08 dagi 357- sonli buyrug'i bilan tasdiqlangan.

JORIY ETILGAN:

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi.

Mazkur Malaka talablari "Oliy ta'lim davlat ta'lim standarti. Asosiy qoidalar", "Oliy ta'limning davlat ta'lim standarti. Oliy ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklari klassifikatori", O'zbekiston Respublikasi Milliy va tarmoq malaka doiralari (ramkasi), va kasbiy standartlar va kadrlar buyurtmachulari takliflariga muvofiq ishlab chiqilgan va rasmiy me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanadi.

O'zbekiston Respublikasi hududida Malaka talablarini rasmiy chop etish huquqi O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligiga tegishlidir.

MUNDARIJA

T/r		Bet
1.	Umumiy tasnifi	4
1.1.	Qo'llanish sohasi	4
1.1.1.	Malaka talabining qo'llanilishi.....	4
1.1.2.	Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari	4
1.2	Kasbiy faoliyatlarining tasnifi.....	4
1.2.1.	Kasbiy faoliyatining sohalari.....	4
1.2.2.	Kasbiy faoliyatlarining ob'ektlari.....	4
1.2.3.	Kasbiy faoliyatlarining turlari.....	5
1.2.4.	Kasbiy vazifalari.....	5
2.	Kasbiy kompetentsiyalariga qo'yiladigan talablar.....	7
3.	Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.....	8
4.	Fanlar katalogining tuzilish.....	9
	Bibliografik ma'lumotlar.....	10
	Kelishuv varag'i.....	11

1. Umumiy tasnifi.

60810900 – *Ipakchilik va tutchilik ta'lim yo'nalishi* bo'yicha bakalavrlar tayyorlash kunduzgi, kechki va masofaviy ta'lim shakllarida amalga oshiriladi. Barcha ta'lim shakllari bo'yicha o'qitish kredit-modul tizimi asosida tashkil qilinadi. Kunduzgi ta'limda bakalavriat dasturining me'yoriy muddati 3 yil.

1.1. Qo'llanish sohasi.

1.1.1. Malaka talabining qo'llanilishi.

Malaka talabi 60810900 – *Ipakchilik va tutchilik ta'lim yo'nalishi* bo'yicha bakalavrlar tayyorlovchi barcha oliy ta'lim tashkilotlari uchun talablar majmuini ifodalaydi.

1.1.2. Malaka talablarining asosiy foydalanuvchilari:

Mazkur ta'lim yo'nalish bo'yicha malaka talablari, o'quv reja va fan dasturlarini ishlab chiqish va yangilash, ular asosida o'quv jarayonini samarali amalga oshirish uchun mas'ul hamda o'z vakolat doirasida bitiruvchilarning tayyorgarlik darajasiga javob beradigan oliy ta'lim tashkilotining boshqaruv xodimlari (rektor, prorektorlar, o'quv bo'limi boshlig'i, dekanlar va kafedra mudirlari) va professor-o'qituvchilari;

ta'lim yo'nalishining o'quv rejasi va fan dasturlarini o'zlashtiruvchi oliy ta'lim tashkilotining talabalari;

bakalavriat bitiruvchilarining tayyorgarlik darajasini baholashni amalga oshiruvchi Davlat attestatsiya komissiyalari;

ta'limni boshqarish bo'yicha vakolatli davlat organlari;

oliy ta'lim tashkilotlarini moliyalashtirishni ta'minlovchi organlar;

oliy ta'lim tizimini akkreditatsiya va sifatini nazorat qiluvchi vakolatli davlat organlari;

kadrlar buyurtmachilari va ish beruvchi tashkilot va korxonalar;

oliy ta'lim tashkilotlariga o'qishga kirayotgan abituriyentlar, ularning ota-onalari va boshqa manfaatdor shaxslar.

1.2. Kasbiy faoliyatlarining tasnifi

1.2.1. Kasbiy faoliyatining sohalari:

Qishloq xo'jaligi ta'lim sohasiga oid yo'nalish bo'lib, yer, suv, energetik va moddiy-texnika resurslaridan samarali foydalanishni oshirish maqsadida pilla va pilla xomashyosi maxsulotlarini ishlab chiqarish va qayta ishlash sanoati uchun xom-ashyo tayyorlash; ipakchilik, tutchilik, pilla yetishtirish va ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish; tut ipak qurtini jonlantirish boqish va pilla hosildorligi hamda sifatini oshirishda, kasbiy faoliyatning texnik vositalardan oqilona foydalanishni usul va zamonaviy kontseptsiyalari asosida ishlab chiqish va amalga oshirish bilan bog'liq kompleks masalalar majmuasini qamrab oladi.

1.2.2. Kasbiy faoliyatlarining ob'ektlari:

Davlat va nodavlat tashkilot, korxona va muassasalar, kompaniyalar (firmalar), ishlab chiqarish birlashmalari va boshqalar;

“O'zbekipaksanoat” uyushmasi va uning tizim tashkilotlari;

iqtisodiyotning turli soha va tarmoqlarida tashkilot, korxona va muassasalar samaradorligi va natijadorligini oshirish jarayonlari;

boshqaruvda vaziyatli va tizimli yondashuv tamoyillarini tadbiq etish, davlat va mahalliy boshqaruv qarorlarini amalga oshirish jarayonlari;

tashkilot va korxonalarda zamonaviy boshqaruv tizimini tashkil etish, tashkiliy tuzilmalarni optimallashtirish, boshqaruv samaradorligini oshirish, mehnatni rag'batlantirish jarayonlari;

yer, suv, energetik va moddiy – texnika resurslari;

pillachilik bilan shug'illanayotgan barcha toifadagi fermer xo'jaliklar va ularning pillalari;

ipakchilikda ishlatiladigan asbob-uskunalar, jixozlar, xamda mexanizmlar;

ipak qurti urug'ini jonlantirish va qurt boqishda ishlatiladigan asbob uskunalar;

pillalarga dastlabki ishlov berish agregatlari va ularda ishlatiladigan asbob - uskunalar;

nasl mahsulotlari – elita, super elita va duragay ipak qurti urug'lari;

ipak qurti va tut daraxtining zarakunandalari va kasalliklariga qarshi ishlatiladigan kimyoviy vositalar;

tut ipak qurti ozuqa bazasini yaratishda qo'llaniladigan texnikalar uskunalari;

ilmiy-tadqiqot jarayonlari;

texnik asbob uskunalari;

qishloq xo'jaligi texnikalari;

ipakchilik mahsulotlarini ishlab chiqarish korxona va tashkilotlarida ilmiy-tadqiqot jarayonlari va boshqaruv tizimlari.

zamonaviy axborot texnologiyalari tizimini yaratish va ularning ekspluatatsiyasi bilan bog'liq bo'lgan ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish.

60810900 - *Ipakchilik va tutchilik ta'lim yo'nalishi* bo'yicha bakalavriat bitiruvchilari pedagogik qayta tayyorlashdan o'tgandan keyin, professional ta'lim muassasalarida ta'limning vakolatli boshqaruv organlari tomonidan aniqlanadigan umumkasbiy va ixtisoslik fanlarini o'qitish bo'yicha pedagogik faoliyati bilan shug'illanish huquqiga ega bo'ladi. Bakalavriatning kasb ta'limi yo'nalishlari bundan mustasno.

1.2.3. Kasbiy faoliyatlarining turlari:

- ilmiy-tadqiqot;
- tashkiliy-boshqaruv
- ishlab chiqarish-texnologik;
- loyiha-texnologik;

1.2.4. Kasbiy vazifalari.

60810900 – *Ipakchilik va tutchilik ta'lim yo'nalishi* bo'yicha Milliy malaka ramkasining 6-malaka darajasi hamda bakalavr kasbiy faoliyatlarining sohalari, ob'ektlari va turlariga muvofiq bakalavriat bitiruvchisi quyidagi kasbiy vazifalarni bajarishga qodir bo'lishi lozim:

Ilmiy-tadqiqot faoliyatida:

ilmiy-tadqiqot institutlari va markazlarda tarmoqlar va sohalarni zamonaviy boshqarish usullari bo'yicha ilmiy tadqiqot ishlarini amalga oshirishda qatnashish;

xo'jalik yorituvchi sub'ektlarni zamonaviy boshqarish tizimini ta'minlashga bag'ishlangan mamlakatdagi va xorijiy davlatlardagi fan-texnika yutuqlari, maxsus adabiyotlar va boshqa ilmiy-texnik axborotlarni o'rganish va tizimlashtirish;

tarmoqlar va sohalarni zamonaviy boshqarish tizimini ta'minlash borasidagi muammoli mavzular bo'yicha iqtisodiy axborotlarni yig'ish, qayta ishlash, tahlil qilish va tizimlashtirish ishlarini amalga oshirish;

internet tarmog'ida eng yangi ilmiy yutuqlar haqidagi ma'lumotlarni maqsadga yo'nalgan holda qidirish va topish;

ilmiy tadqiqot ishlanmalarini tayyorlash, soha adabiyotlari ekspertizasini amalga oshirishda qatnashish;

tadqiqot natijalari va ishlanmalarni tatbiq etish.

Tashkiliy-boshqaruv faoliyatida:

tashkilot va korxonalar faoliyatini strategik rivojlantirishda zamonaviy iqtisodiy bilimlarni qo'llash orqali boshqarish;

tashkilot, korxona va ularning aloxida bo'linmalar tashkiliy tuzilmasini optimallashtirish, xodimlarning professional tayyorgarlik darajasini oshirib borishni tashkil qilish va boshqarish, mehnat salohiyatidan samarali foydalanishni rejalashtirish, mehnatni rag'batlantirish tizimini yo'lga qo'yish;

birlamchi ishlab chiqaruvchi bo'g'in ishini tashkil qilish va uni boshqarish;

bajarayotgan faoliyati bo'yicha ish rejasini tuzish va uni bajarish, nazorat qilish va amalga oshirilgan ishlarning natijalarini baholash;

kasbga oid muammolar echimlarini amaliyotga tadbiq etish, ishlab chiqarish jarayonida sifatni boshqarish;

korxonalar tashkiliy-boshqaruv faoliyatida qabul qilinadigan qarorlarni ijtimoiy-iqtisodiy samaradorlik mezonlari asosida ishlab chiqishda hamda qarorlarni muqobil variantini tanlab olishni asoslashda ishtirok etish;

Ishlab chiqarish -texnologik faoliyatida:

ishlab chiqarishni tashkil etish va boshqarish;

zamonaviy axborot texnologiyalardan boshqaruvda foydalanish, ishlab chiqarish jarayonlari monitoringi va sifatini baholash usullari va mexanizmlarini ishlab chiqish;

atrof-muhitni muhofaza qilish va mehnat xavfsizligi talablariga mos kelishi borasida ishlab chiqarish jarayonlarini nazorat qilish;

ishlab chiqarish jarayonlari va resurslaridan foydalanishni rejalashtirish, favqulodda sodir bo'lishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni tahlil qilish.

ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish korxonalariga investitsiyalarni jalb qilish mexanizmlarini qo'llash, investiyon loyihalarni ishlab chiqish va boshqarish.

Loyiha-texnologik faoliyatida:

boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun tashkilotning tashqi va ichki muhiti omillari to'g'risidagi ma'lumotlarni to'plash, qayta ishlash va tahlil qilish;

qaror qabul qilish, faoliyatni rejalashtirish va boshqarish uchun ma'lumot to'plash, tashkilotning ichki axborot tizimini yaratish va uning ishlashini boshqarish;

tashkilotning ichki hujjat aylanishi tizimini ishlab chiqish va boshqarish, tashkilotlar faoliyatining turli ko'rsatkichlari bo'yicha ma'lumotlar bazasini yoritish;

loyihalar samaradorligini baholash;

axborot-tahlil faoliyati natijalari bo'yicha hisobot tayyorlash;

boshqaruv qarorlarining samaradorligini baholash.

yangi biznes-loyihalarni shakllantirish va amalga oshirish;

biznesni tashkil etish, biznes-rejalarni ishlab chiqish va amalga oshirish.

2. Kasbiy kompetentsiyalariga qo'yiladigan talablar

Davlat siyosatining dolzarb masalalarini bilishi, ijtimoiy-iqtisodiy muammolar va jarayonlarni mustaqil tahlil qila olish;

xorijiy tillardan birida kasbiy faoliyatiga oid hujjatlar va ishlar mohiyatini tushunishi, tabiiy ilmiy fanlar bo'yicha kasbiy faoliyati doirasida zaruriy bilimlarga ega bo'lishi hamda ulardan zamonaviy ilmiy asosda kasb faoliyatida foydalana bilish;

axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida qo'llay bilishi, axborotlarni yig'ish, saqlash, qayta ishlash va ulardan foydalanish usullarini egallagan bo'lishi, faoliyatida mustaqil asoslangan qarorlar qabul qila olish;

yangi bilimlarni mustaqil egallay bilishi, o'z ustida ishlashi va mehnat faoliyatini ilmiy asosda tashkil qila olish;

sog'lom turmush tarzi va unga amal qilish zaruriyati to'g'risida tassavvurga ega bo'lish.

me'yoriy-huquqiy hujjatlarni izlash, tahlil qilish va ulardan kasbiy faoliyatida foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lish;

tashkiliy tuzilmalarni optimallashtirish, kadrlarni boshqarish strategiyasini qo'llash, tadbirlarni rejalashtirish va amalga oshirish ko'nikmalariga ega bo'lish;

muzokaralar, uchrashuvlar, ishbilarmonlik yozishmalarini olib borish va onlayn aloqalarni amalga oshirishni bilish;

korporativ axborot tizimlarini, moliyaviy-iqtisodiy tahlil va moliyaviy hisobotni tayyorlashni, ma'lumotlar bazasini yoritishni bilish;

strategik va operatsion boshqaruv vazifalarini, ishni tashkil qilish, boshqarishning zamonaviy texnologiyalarini, xodimlar jamoasiga etakchilik qilishni bilish;

strategik tahlil qilish, raqobatdoshlikni ta'minlashga qaratilgan tashkilot strategiyasini ishlab chiqish va amalga oshirish ko'nikmalariga ega bo'lish;

tut ipak qurtining ozuqa bazasini rivojlantirish, mavjud yer resurslaridan oqilona foydalanish, ipak qurti ozuqa bazasini mustahkamlash uchun tut daraxining nihol va ko'chatlarini yetishtirish, ozuqa beruvchi tutzorlarni

ko'paytirishning ilmiy asoslangan usullari va innovatsion texnologiyalarni qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lish;

tut ipak qurtining yangi zot va duragaylarini yaratish, tut ipak qurtida gen muhandisligini qo'llash, yangi zot va duragaylarni oila pitomnikida ko'paytirish, tut ipak qurtining super elita va elita avlodlarini ko'paytirish va urug'chilik korxonalariga etkazib berishda naslchilik ishlarini amalga oshirish, tut ipak qurtining elita urug'laridan duragay urug' tayyorlab, fermer xo'jaliklariga etkazib berishda sanoat urug'larini tayyorlash texnologiyasi ko'nikmalariga ega bo'lish;

tut ipak qurti urug'ini jonlantirish uchun inkubatoriyalarni tanlash va tashkil etish, inkubatoriya va qurtxonalarni dezinfeksiya qilish, ipak qurti urug'ini jonlantirishga quyish muddatlarini aniqlash va inkubatsiya qilish usullarini qo'llash, inkubatsiyada jonlangan tut ipak qurtlarini nazorat tortish va tarqatish ko'nikmalariga ega bo'lish;

tut ipak qurtini kichik va katta yoshlarida parvarishlash, qurt boqishning yangi innovatsion usullarini qo'llash, sifatli dasta tayyorlash, pillalarni dastalardan belgilangan muddatlarida terish va qattiq idishlardan foydalangan holda qabul punktlariga tashish va saqlash asosida raqobatbardosh sifatli ipak xomashyosi etishtirish ko'nikmalariga ega bo'lish;

tirik pillalarni laboratoriyada navlarga ajratish, qabul qilish va vaqtincha saqlash, tirik pillalarga birlamchi ishlov berish agregatlarining tuzilishi, texnik ta'rifi va ishlash tartibi, shuningdek pillalarni soyada quritish va saqlash to'g'risidagi ko'nikmalariga ega bo'lish;

loyihalar, biznes-rejalar va shartnomalarni shakllantirish hamda boshqarish, ijrochilar faoliyatini muvofiqlashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish;

ishlab chiqarish muhiti, bozor va unga xos xatarlarni, raqobot muhitini tahlil qilish va baholash ko'nikmalariga ega bo'lish;

boshqaruv qarorlarini qabul qilishda, ularni aniq boshqaruv vazefalariga moslashtirish orqali iqtisodiy, moliyaviy va tashkiliy-boshqaruv modellarini shakllantirishda miqdoriy va sifatli tahlil qilish ko'nikmalariga ega bo'lish;

biznes jarayonlarini modellashtirish, biznes yuritishning iqtisodiy va ijtimoiy sharoitlarini baholash, yangi bozor imkoniyatlarini aniqlash va yangi biznes modellarini shakllantirishni bilish;

yangi tashkilotlarni (faoliyat yo'nalishlari, mahsulotlari) yaratish va rivojlantirish uchun biznes rejalashtirish ko'nikmalariga ega bo'lish;

tegishli bakalavriat yo'nalishi doirasida tanlangan mutaxassislik bo'yicha magistraturada oliy ta'limni davom ettirishga;

mahsulotlar xavfsizligini ta'minlashga qaratilgan tadbirlarini amalga oshirish uquviga ega bo'lish;

yechilayotgan ilmiy muammolar va topshiriqlarning kontseptual hamda nazariy modellarini ishlab chiqish va ilmiy-tadqiqot natijalari bo'yicha tavsiyalar va ishlanmalarni amaliyotga tadbiq etish ko'nikmalariga ega bo'lish.

3 Amaliyotlarga qo'yiladigan talablar.

Malakaviy amaliyot – majburiy va tanlov fanlaridan nazariy bilimlarni mustahkamlash va amaliy (ishlab chiqarish) jarayonlari bilan uyg'unlashtirish,

tegishli amaliy ko'nikmalar, kompetensiyalar va malakalarni shakllantirishga qaratilgan.

Ta'lim yo'nalishi bo'yicha quyidagi amaliyotlar o'tkaziladi:

1. O'quv tanishuv amaliyoti;
2. Ishlab chiqarish amaliyoti;
3. Bitiruv ishi oldi amaliyoti.

4. Fanlar katalogining tuzilishi:

T.r	Fanning malakaviy kodi	O'quv fanlari, bloklar va faoliyat turlarining nomlari	Umumiy yuklamaning hajmi, soatlarda	Kredit miqdori	Semestri
1.00		Majburiy fanlar	4080	136	1-6
1.00		Majburiy fanlar	4080		
1.01	O'EYTB1104	O'zbekistonning eng yangi tarixi	120	4	1
1.02	FALB1304	Falsafa	120	4	3
1.03	XJTNB1108	Xorijiy til	240	8	1,2
1.04	O'TO'SQB1204	O'zbek (rus) tili. O'zbek tilini sohada qo'llash	120	4	2
1.05	BO'FZB1104	Botanika va o'simliklar fiziologiyasi	120	4	1
1.06	QXITRTB1204	Qishloq xo'jaligida IT va raqamli texnologiyalar	120	4	2
1.07	ANFKBKB1204	Analitik, fizkolloid va biokimyo	120	4	2
1.08	DINB1104	Dinshunoslik	120	4	1
1.09	MKB1104	Mutaxassislikka kirish	120	4	1
1.10	ZOOLB1206	Zoologiya	180	6	2
1.11	TIQBIOB1112	Tut ipak qurti biologiyasi	360	12	1,2
1.12	IQTBTB1310	Ipakchilik va tutchilikda biotexnologiya	300	10	3,4
1.13	TCHB1312	Tutchilik	360	12	3,4
1.14	IQEBAGTB1310	Ipak qurti ekologiyasi va boqish agro-texnikasi	300	10	3,4
1.15	TDSUB1604	Tut daraxti seleksiyasi va urug'chiligi	120	4	6
1.16	PTDIBB1510	Pillalarni tayyorlash va dastlabki ishlov berish	300	10	5,6
1.17	TPAKB1104	Tuproqshunoslik va agrokimyo	120	4	1
1.18	IQKZB1510	Ipak qurti kasalliklari va zararkunandalari	300	10	5,6
1.19	IQGSB1512	Ipak qurti genetikasi, seleksiyasi va urug'chiligi	360	12	5,6
1.20	PCHSTB1506	Pillalarni chuvish va sifatini tekshirish	180	6	5
2.00		Tanlov fanlar	660	22	3,5,6
2.00		Tanlov fanlar	660	22	3,5,6
	Kvalifikatsiya	Ipakchi, agranom			
		Jami	4740	158	3,5,6
		Malakaviy amaliyot	660	22	2,4,6
		Yakuniy davlat attestatsiyasi			
		Jami	660	22	
		HAMMASI	5400	180	

Bibliografik ma'lumotlar

UDK 002: 651. 1/7

Guruh T 55

OKS 01.040.01

Tayanch so'zlar:

Kasbiy faoliyat turi, kompetentsiya, ta'lim yo'nalishi, kasbiy faoliyat ob'ekti, kasbiy faoliyat sohasi, kredit, modul, bakalavriatning o'quv reja va o'quv dasturi, profil, o'qib-o'rganish natijalari, o'quv sikli, konsalting, ipakchilik, urug'chilik, tutchilik, ipak qurti zoti, duragaylari, pilla yetishtirish, dastlabki ishlov berish, ipak qurti kasalliklari, malaka talablari, qo'llanish sohasi, o'quv davri, bakalavriatning o'quv jarayoni, sifatni baholash va nazorati, ishlab chiqarish va malaka amaliyati, bitiruv malakaviy ishi, davlat attestatsiyasi, o'quv fanlari bloki, oliy ta'lim muassasasi, ta'lim jarayoni, boshqaruv jarayoni, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish, loyihalash, tashkiliy boshqaruv, axborot-tahliliy faoliyat, ilmiy-tadqiqot faoliyati, tadbirkorlik.

Ishlab chiquvchilar, kelishilgan asosiy turdosh oliy ta'lim muassasalari
hamda kadrlar iste'molchilari
ISHLAB CHIQLILGAN:

Toshkent davlat agrar universiteti
rektori N.Oblomuradov
2026 yil « 05 » 06
M.O'.

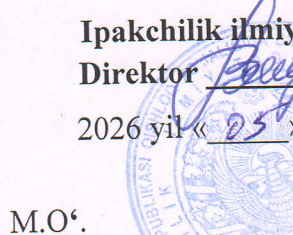
KELISHILDI:

O'zbekiston Respublikasi
Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi
huzuridagi Oliy ta'limni rivojlantirish va
global hamkorlik markazi direktori
A.J.Xoliqov
2026 yil « 14 » 08
M.O'.

O'zbekiston Respublikasi
Qishloq xo'jaligi vazirligi
Ilm-fan, innovatsiyalar va ta'limni
rivojlantirish boshqarmasi boshlig'i
T.U.Ataqulov
2026 yil « 05 » 06
M.O'.

Andijon qishloq xo'jaligi va
agrotexnologiyalar instituti
Rektor T.Z.Sultanov
2026 yil « 05 » 06
M.O'.

"O'zbekipaksanoat" uyushmasi
boshqaruv raisi
R.K.Abdullayev
2026 yil « 05 » 06
M.O'.

Ipakchilik ilmiy tadqiqot instituti
Direktor S.T.Valiyev
2026 yil « 05 » 06
M.O'.

Andijon viloyati, Marhamat tumani
"Ipak ko'chat klaster" fermer xo'jaligi
rahbari A.Musurmonqulov
2026 yil « 05 » 06
M.O.

